

Faktum er naturligvis, at hvis man vælger at stille dem fuldstændig lige med Tiendeejerne, saa stiller man det paa den gunstigste Maade for dem. Lad os kun være ganske enige om det. Jeg tror at turde sige, at for Udvalgets Flertals Vedkommende var der intet, der forhindrede, at man kunde være gaaet med til et saadant Standpunkt, hvis der paa dette Stadium af Forhandlingerne havde været Mulighed for at gennemføre det over for den bestemte Modstand, det hidtil har mødt i det andet Ting. Da vi ikke mente at kunne det, have vi villet give dem en Ret, som det var muligt at opnaa. Det er det, vi have gjort ved Flertallets Ændringsforslag Nr. 3 og 5. Jeg vil meget indstændig opfordre Dem til at støtte disse Ændringsforslag, derved opnaar man i alt Fald, at der vises nogen Rimelighed, nogen Retfærdighed. Jeg mener, at efter denne Sags Forhistorie bør man være klar over, at der naas ikke mere denne Gang. Hvis man vil forsøge at føre det Standpunkt igennem, at stille dem helt igennem som Tiendeejere, tror jeg, at vi forløfte os paa det i Aar, og jeg er ganske enig med den højtærede Landbrugsminister i, at saa bliver det meget vanskeligt at faa denne Tiendelov. Lad mig med det samme bemærke, at det vil ganske sikkert saa være et ganske mærkeligt Resultat af denne Rigsdagssamling, der bringer saa store og i det hele taget saa gode Resultater, om vi skulde komme hjem med nogle Skattelove, der fuldstændig afskaffede alle de andre Hartkornsskatter, slettede dem af Jorden, saa at de ikke eksisterede mere, men viste vor Vanmagt til at slette den Hartkornsbyrde af Jorden, som dog alligevel er den værste i sin Art, den, mod hvilken der er den største Animositet i Folket. Naar vi ere komne dertil, at vi kunne rense Jorden for disse gamle uretfærdige Skatter, forekommer det mig at maatte være af yderste Vigtighed, at vi ogsaa faa Tienden med, af yderste Vigtighed, at vi ikke lade den strande paa mindre Spørgsmaal.

Saa vel det ærede Medlem for Thisted Amts 3die Valgkreds som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds talte meget stærkt om Venstres gamle Standpunkt i denne Sag, navnlig med Hensyn til, hvad der skal betales Tiendeejerne til Vederlag for Afstaaelsen af deres Tiende. Naar de ærede Medlemmer her tale om Venstres gamle Standpunkt, vil jeg gøre opmærksom paa, at Venstres Standpunkt finde de ikke noget Sted programmæssigt.

De ærede Medlemmer ville forgæves søge i Venstres Programmer om, hvor meget der skal betales Tiendeejerne for Afstaaelsen af deres Tiende. Men saa paabaarer man sig forskellige Ting. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds og for Resten ogsaa det ærede Medlem for Thisted Amts 3die Valgkreds talte om det Forslag, som ogsaa den højtærede Landbrugsminister nævnede, det Forslag, der havde været fremme om Aflysning af Tienden i 1871—72. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds siger, at det var et Forslag, der var indbragt af Winther. Jeg tror, at det ærede Medlem husker fejl. Det var Professor Frederiksen og Gad, der indbragte dette Forslag. (Afbrydelse af *Borgerberg*). Det Forslag, hvortil denne Dagsorden er knyttet, er det Forslag, som er indbragt af Frederiksen og Gad. Det ærede Medlem antydede ogsaa, at en af Forslagsstillerne, Gad, stod paa et Standpunkt, som var meget mere lempeligt end det, vi staa paa. Der husker det ærede Medlem ogsaa fejl. Hvis jeg ikke tager fejl, var disse to Forslagsstilleres Standpunkt, med Hensyn til, hvad der skulde gives Tiendeejerne, meget mere vidtgaende end det, hvorom der nu er Tale. De Aflysningssummer, som der da var Tale om, skulde beregnes efter kongelige Obligationers Kurs, saaledes at den aarlige Ydelse ansattes til en saa stor Kapital, at den, anlagt i kongelige Obligationer, vilde give et saadant Beløb i Rente. Hvis den skulde give det efter den nuværende Kurs paa kongelige Obligationer, vilde vi komme op til det 30- eller 31-dobbelte. Det, som skete, var, at denne Sag var til Behandling i et Udvalg, og at dette Udvalg afgav en Betænkning, hvori Udvalgets Flertal erklærede, at de ansaa denne Erstatning for alt for høj, men at de vilde anse en Erstatning af det 20-dobbelte for passende. Den højtærede Landbrugsminister har allerede gjort opmærksom paa, at der den Gang var Tale om de sidste 24 Aars Kapitelstakster, og at disse vare saa høje, at det i kontante Penge vilde blive meget lidt forskelligt fra, hvad der skulde udredes efter det nuværende Forslag. Men jeg skal endvidere gøre opmærksom paa, at dette Standpunkt, denne Dagsorden, har aldrig været til Afstemning her i Tinget, saa at det hele, der foreligger, er en Udvalgsbetænkning, hvor et Flertal af, jeg tror 8—9—10 Medlemmer, har udtalt sig for Forslaget. Den nuværende Kultusminister har i 1893, da det nuværende Venstrereform-